

השובר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא פד.

עין משפט
גר מצוה

1 א מ"י פ"ח מהלכות
כלים הלכה ב' ה"א
כ"ד הלכה כ"ד:

תורה אור השלם

- 1 ויאמר וכן צלמקע קום אתה ופגע בנו כי כאיש נבחרתו הקים גרעון וחרגי את וכן ואת צלמקע ויקח את השודרים אשר בצערי גמליהם. שופטים ח כ"א
- 2 אל תען בסיל באולתו פן תשנה לו גם אתה. משלי כו ד
- 3 בן פרת יתקן בן פרת עליו עין בעת צערה עליו שור. בראשית מט כב
- 4 המקלף הנאל אתו מכל רע יקר את וישם אבתי אברקם ויצחק ודע לרב בקרב הארץ. בראשית מט טו
- 5 עובד יתקף אני אתה. ואלמנתך עלי תבטח. ירמיהו מט יא

לעני רש"י

אשכנזי (אשכנזי).
חגיגה ז'ד.
פליגיא. ה"כ.
דקניו (דקניו). סחם
מחמת מורס (מצורף).

אמר רבי יוחנן איברה דרבי ישמעאל ב"ר אלן דכריס נכמנו שלא להוליא לעו על בני אדם שהם קר: **אמר** ר' יוחנן אנא אשתירי משפירי ירושלים. רבי יוחנן אמר מורכב הרבה היה אלן כלומר אשתירי ממשפחתם ולפי שאומר רבי יוחנן שהיה

מאונה משאר בני אדם בדבר אחד היכר גם שהיה מאונה ביופי: **יתב** אשערי שביליה. והא דלמרי' צערכי פסקים (פסקים דף ק"א). האי מאן דפגע באתמח עדין דפלקת מטבילת מניה אחת ליה רוח וטוים היינו כשפוגע בה אלן רבי יוחנן שהיה יושב שם כנבקע אין זו פגיעה אי נמי הכס שפוגע כשעולה בעודה ערומה מן הנהר: **א'** הדרת כך ב'ו'. מכלן אמר ר"מ דר"ל ממחלה דע הרבה ס'אלא שפרק עול מורה ונעשה עם הארץ ועסק בלשטיות מדקאמר אי הדרת כך משמע להיות כמתלה ולא תפרוק עול מורה מעליך וקאמר נמי מאי אהניט לי התם קרו לי רבי כלומר מעיקרם נמי הו קרו לי רבי אלן של לטטים אין נראה אע"ג דלשכחן במס' ע"ו (דף ק"א) מ"ט קרו לך רבי רבן של טרסיס אני והיינו דלמרי' ב"ב כל מבני (שבת דף ק"ט): אי"ל לרבי יהודה נשיאה כך מקובלני מלמתי ואמרי לה מאננותך כל עיר שאין בה מיעוקת של בית רבן כ"י משמע שקיס שלמימו רבי יוחנן למד מאחרים: **א'** הדרת כך. לקמן מוכח דנכנס דקאמר אמיל אחמיה וקא בכיל קמיה ולא חש לשמא יאמרו בשביל זו מור זה כדמיש לקמן (דף פ"ה): **הסכין** והפגיון סאיפתי סקבאין מופאה. הקשה ר"ת דתנן במס' כלים פרק י"ד ה"ה סייף והסכין מאימתי מקבלים טומאה סייף משיושט והסכין מששחמה והיינו דלא כרבי יוחנן ודלא כר"ל ונראה דהיא ממני' כשעלו מלודע ולא למקן דמינא כמספתי"י סייף וסכין שהעלו מלודע טורין שפן והשחמן ס' (מקבלין טומאה) אלן ממחלתם הו גמר דדיהו דמפרש כשמעמן ונראה דשפן קאי אסיף והשחמן קאי אסכין אע"ג דקמי לטון רביס והו השמא חוספתא כמו המשנה: שמין

כי האי מעשה לדיה. מינהו המלך לתפוס גנבים ולטעים: לגבי דדי. פניס אל פניס: בקרא דפורי. למד בקר: כינייהו. בין שנייהן ממחא כריסן מתוך שכריסן גדול: מערויפא. שרית נכרית: אינס שלכס. שאינס יכולין להזקק לנשומים: שלן גדול משלנו. כריסן של נשומי גדול משלנו: כי כאיש גבורפו. אכר תשימ. לטון אחר שלהן גדול מאיה של אשה מרובה משל איש: כ"ש. שמתוה מרובה ואינס מוקקין להן ונבעלות לאחרים: אהבה דוקאס אס כפאר. ומתוך שמתוה מרובה על תאומי נצר שניו נחמק: כי דקורי דסרפנא. סליס שעושין כהרפניא ד': אישפירי. נותרתי: שופרי. ויהרורי מוארו וקיון (עור) פניו: מבי סילקי. כשיולא מביח האומן שהוא להוב ממראה להב האש: כי סילקי. בעלותו מן האש: פרזידי. גרעיין: ונדהר ליה כלילא. יסובנהו שפה לפיו סביב של ורד ארוס: ויהרורי. דנפקי מיניה על פני הארץ: מעין. ולא הכל: הדרס פניס. וכן: עולי עין. עולין למעלה מן העין והיא מלמטה שהיא אינה יכולה לטלטל בה: מויס ריש לקיש. שהיה לטטים: שור. סקף: אמר ליה. ר' יוחנן: חילך לאוריפא. כמה כוחך יפה לטנול עול מורה: שופרך. יופיך: לגשי. ראי לנשים: ולא מלי. לקפון כהראונה דמשקבל עליו עול מורה משש כמו: הסיף והסכין. משנה היא במס' כלים (כלים) (פ"ד מ"ה): סעיין. אשפירי: ומגל די ומגל קאי. פליגיא כלע"י: משיפס. דקיי"ו כלע"י: ליספאה כלספיוטיס דיע. לפי שהיית לטטים אמה נקי בלחון כלי אוננות ליספיוטיס: ר' קרו לי. רבן של לטטים וראש להן הייתי: אסאי אספיו. דרבי יוחנן אשמו דריש לקיש: וקא בכיל קמיה. דר' יוחנן להפפל על צעלה: עוכס יסומך אני אחיה ואלמנוסיך עלי סכטחו. ספוק הוא בירמיה: מלסער. מתחרט על שהמימו שלא היה מולא תלמיד ומיק כמותו: דשף דעפיה. נעקרה ממנו דעמו ונשמתה: ואפילו

כי האי מעשה לדיה פגע ביה אליהו אמר ליה עד מתי אתה מוסר עמו של אליהו להריגה אמר ליה מאי אעביד הרמנא דמלכא הוא אמר ליה אבוך ערק לאסיא את ערוק ללודקיא כי הו מוקלע ר' ישמעאל ברבי יוסי ור' אלעזר בר' שמעון בהרי הדרדי הוה עייל בקרא דתורי בנייהו ולא הוה נגעה בהו אמרה להו הדיא מטרונתא בניכס אינס שלכס אמרו לה שלחן גדול משלנו כל שכן איכא דאמרי הכי אמרו לה יכי כאיש גבורתו איכא דאמרי הכי אמרו לה אהבה דוחקת את הבשר ולמה להו לאהדורי לה והא כתיב יאל תען כסיל כאולתו שלא להוציא לעו על בנייהם א"ר יוחנן איברה דר' ישמעאל (בר' יוסי) כחמת בת תשע קבין אמר רב פפא איברה דרבי יוחנן כחמת בת חמשת קבין ואמרי לה בת שלשת קבין דרב פפא גופיה כי דקורי דהרפנא אמר רבי יוחנן אנא אישתיירי משפירי ירושלים האי מאן דבעי מחזי שופריה דרבי יוחנן נייתי כסא דכספא מבי סלקי ונמלייה פרצידיא דרומנא סומקא ונהדר ליה כלילא דוורדא סומקא לפומיה ונותביה בין שמשא לפולא הוהא זהרורי מעין שופריה דר' יוחנן איני ויהאמר מר שופריה דרב כהנא מעין שופריה דרבי אבהו שופריה דר' אבהו מעין שופריה דיעקב אבינו שופריה דיעקב אבינו מעין שופריה דאדם הראשון ואילו ר' יוחנן לא קא חשיב ליה שאני ר' יוחנן דהדרת פניס לא הויה ליה ר' יוחנן הוה אויל ויתב אשערי טבילה אמר כי סלקן בנות ישראל מטבילת מצוה לפגעו כי כי היכי דלהו להו בני שפירי כוותי גמירי אורייתא כוותי אמרו ליה רבנן לא מסתפי מר מעינא בישא אמר להו אנא מורעא דיוסף קאתינא דלא שלמא ביה עינא בישא דכתיב בן פורת יוסף בן פורת עלי עין ואמר ר' אבהו אל תקרי עלי עין אלא עולי עין ר' יוסי בר חנינא אמר מהכא יודגו לרוב בקרב הארץ מה ואין העין שולטת בהן אף ורעו של יוסף אין העין שולטת בהן יומא חד הוה קא סחי ר' יוחנן בירדנא חוייה ריש לקיש ושוור לירדנא אבתריה אמר ליה שופרך לנשי א"ל אי הדרת כך יהיבנא לך אחותי דשפירא מינאי קביל עליה בעי למיהדר לאתויי מאניה ולא מצי הדר אקרייה ואתנייה ושויה גברא רבא יומא חד הו מפלגי בי מדרשא אהסיף והסכין והפגיון והרומח ומגל די ומגל קציר מאימתי מקבלין טומאה משעת גמר מלאכתן ומאימתי גמר מלאכתן רבי יוחנן אמר משיצרפם בכבשן ריש לקיש אמר משיצחצחן במים א"ל לסמאה בלספיוטיה דיע אמר ליה ומאי אהנת לי התם רבי קרו לי הכא רבי קרו לי אמר ליה אהנאי לך דאקריבך תחת כנפי השכינה חלש דעתיה דרבי יוחנן חלש ריש לקיש אתאי אחתיה קא בכיא אמרה ליה עשה בשביל בני אמר לה עובה יתומך אני אחיה עשה בשביל אלמנתי אמר לה איאלמנותך עלי תבטחו נח נפשיה דר' שמעון בן לקיש והוה קא מצטער ר' יוחנן בתריה מובא אמרו רבנן מאן ליזיל ליבתיה לדעתיה נזיל רבי אלעזר בן פרת דמתדרין שמעתיה אויל יתיב קמיה כל מילתא דהוה אמר רבי יוחנן אמר ליה תניא דמסייעא לך אמר את כבר לקישא בר לקישא כי הוה אמינא מילתא הוה מקשי לי עשרין וארבע קושייתא ומפריקנא ליה עשרין וארבעה פרוקי וממילא רווחא שמעתא ואת אמרת תניא דמסייע לך אטו לא ידענא דשפיר קאמינא הוה קא אויל וקרע מאניה וקא בכי ואמר היכא את בר לקישא היכא את בר לקישא והוה קא צוה עד דשף דעתיה (מיניה) בעו רבנן רחמי עליה ונח נפשיה ואפילו

(א) כיב נת. (ב) כרית כ. ע"ס. (ג) כריתם שם דף נה: קטנה לו: כיב קיה: (ד) ושי פשיי נשבת קח. ותוס' חולין ד. ר"ה ד"ה דקוריא. (ה) ושי פוס' יבמות ט. ר"ה אלא נראה וכו' ותוס' מירושן סה: ד"ה ר"ל. (ו) (מ"ה). (ז) וכלים פ"ג ד"ה (מ"ה). (ח) חזרו לטומאתן הראשונה כליל וכן א"תא (תוספ').

מוסף רש"י

כי דקורי דהרפנא. כתיב של הפסח (שבת פ"ב). ר' יוחנן הוה אויל ויתב כ"י. ר' יוחנן א"ל יפה מולך הוה. דלמתיין שפריה דר' אטו מעין שופריה ור' גבורת כ' וצ"ב. עולי עין. מולתין מן העין. שאינה שולטת בהן (שם): א"ל: שטיין על העין ובעיני סוסה לו: ורש"י ב"ב פ"ה.